Πέμπτη 8 Ιουλίου 2021

P9_TA(2021)0358

Επανεξέταση του μακροοικονομικού νομοθετικού πλαισίου

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 8ης Ιουλίου 2021 σχετικά με την επανεξέταση του μακροοικονομικού νομοθετικού πλαισίου με σκοπό τον ενισχυμένο αντίκτυπο στην πραγματική οικονομία της Ευρώπης και την αυξημένη διαφάνεια στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και τη δημοκρατική λογοδοσία (2020/2075(INI))

(2022/C 99/21)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη το 1957,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,

— έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και ιδίως τα άρθρα 121, 122, 126 και 136, και το πρωτόκολλο αριθ. 12,

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 20ής Οκτωβρίου 2010, σχετικά με τη χρηματοπιστωτική, οικονομική και κοινωνική κρίση: συστάσεις για τα ενδεικνυόμενα μέτρα και πρωτοβουλίες (ενδιάμεση έκθεση) ([1]) και το ψήφισμά του, της 6ης Ιουλίου 2011, σχετικά με τη χρηματοπιστωτική, οικονομική και κοινωνική κρίση: συστάσεις για τα ενδεικνυόμενα μέτρα και πρωτοβουλίες ([2]),

— έχοντας υπόψη την οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών ([3]),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1173/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, για την αποτελεσματική επιβολή της δημοσιονομικής εποπτείας στη ζώνη του ευρώ ([4]),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1174/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με κατασταλτικά μέτρα για τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών στην ευρωζώνη ([5]),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1175/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών ([6]),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών ([7]),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1177/2011 του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2011, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος ([8]),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 472/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για την ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ τα οποία αντιμετωπίζουν ή απειλούνται με σοβαρές δυσκολίες αναφορικά με τη χρηματοοικονομική τους σταθερότητα ([9]),

---

([1]) ΕΕ C 70 E της 8.3.2012, σ. 19.
([2]) ΕΕ C 33 E της 5.2.2013, σ. 140.
([3]) ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 41.
([4]) ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 1.
([5]) ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 8.
([6]) ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 12.
([7]) ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.
([8]) ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 33.
([9]) ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 1.

Πέμπτη 8 Ιουλίου 2021

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, σχετικά με κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και την εκτίμηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και τη διασφάλιση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ ([10]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 24ης Ιουνίου 2015 σχετικά με την επανεξέταση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης: ανασκόπηση και προκλήσεις ([11]),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 10ης Φεβρουαρίου 2015, με τίτλο «Αξιοποίηση στο έπακρο της ελαστικότητας στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης» (COM(2015)0012/2),

— έχοντας υπόψη την έκθεση των τεσσάρων Προέδρων, της 5ης Δεκεμβρίου 2012, με τίτλο «Προς μία πλήρη Οικονομική και Νομισματική Ένωση», την έκθεση των πέντε Προέδρων, της 22ας Ιουνίου 2015, σχετικά με την ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης, τη Λευκή Βίβλο της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 2017, σχετικά με το μέλλον της Ευρώπης, και το έγγραφο προβληματισμού της Επιτροπής, της 31ης Μαΐου 2017, σχετικά με την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης,

— έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση αριθ. 03/2018 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Έλεγχος της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ)»,

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 2019, σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (COM(2019)0640),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Ιανουαρίου 2020 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία ([12]),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2020, με τίτλο «Επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης» (COM(2020)0055),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2020, με τίτλο «Συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην έξαρση της νόσου COVID-19» (COM(2020)0112),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2020, για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (COM(2020)0123),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 27ης Μαΐου 2020, με τίτλο «Η ώρα της Ευρώπης: Ανασύνταξη και προετοιμασία για την επόμενη γενιά» (COM(2020)0456),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 27ης Μαΐου 2020, με τίτλο «Ο προϋπολογισμός της ΕΕ τροφοδοτεί το σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη» (COM(2020)0442),

— έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής, της 28ης Μαΐου 2020, σχετικά με την έκδοση κανονισμού του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την πανδημία COVID-19 (COM(2020)0441),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 ([13]),

— έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση αριθ. 16/2020 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο — Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις αντιμετωπίζουν σημαντικά ζητήματα αλλά απαιτούν καλύτερη εφαρμογή»,

— έχοντας υπόψη την αξιολόγηση από το Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (ΕΔΣ) των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ με έμφαση στη νομοθεσία του εξάπτυχου και του δίπτυχου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2019, την ετήσια έκθεση του ΕΔΣ της 29ης Οκτωβρίου 2019, τη δήλωση του ΕΔΣ της 24ης Μαρτίου 2020 σχετικά με τη νόσο COVID-19, την αξιολόγηση από το ΕΔΣ, της 1ης Ιουλίου 2020, όσον αφορά τον κατάλληλο δημοσιονομικό προσανατολισμό για τη ζώνη του ευρώ το 2021 και την ετήσια έκθεση του ΕΔΣ για το 2020, της 20ής Οκτωβρίου 2020,

---

([10]) ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 11.
([11]) ΕΕ C 407 της 4.11.2016, σ. 86.
([12]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0005.
([13]) ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13.

Πέμπτη 8 Ιουλίου 2021

— έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με το ΠΔΠ και το Next Generation EU, τη νόσο COVID-19, την κλιματική αλλαγή, την ασφάλεια και τις εξωτερικές σχέσεις,

— έχοντας υπόψη τη διοργανική συμφωνία της 16ης Δεκεμβρίου 2020 για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων ([14]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Απριλίου 2020 σχετικά με τη συντονισμένη δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19 και των συνεπειών της ([15]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 15ης Μαΐου 2020 σχετικά με το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, τους ίδιους πόρους και το σχέδιο ανάκαμψης ([16]),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/672 του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2020, σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού μέσου προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) λόγω της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 ([17]),

— έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Ιουλίου 2020,

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 23ης Ιουλίου 2020 σχετικά με τα συμπεράσματα της έκτακτης συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 17-21 Ιουλίου 2020 ([18]),

— έχοντας υπόψη την ετήσια στρατηγική της Επιτροπής για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2021, της 17ης Σεπτεμβρίου 2020 (COM(2020)0575),

— έχοντας υπόψη τη θέση του, της 16ης Σεπτεμβρίου 2020, σχετικά με το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου που αφορά το σύστημα των ιδίων πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ([19]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με το Επενδυτικό Σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη» — Τρόποι χρηματοδότησης της Πράσινης Συμφωνίας ([20]),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ([21]),

— έχοντας υπόψη τις Ευρωπαϊκές Οικονομικές Προβλέψεις της Επιτροπής: Χειμώνας 2021 (Institutional Paper 144), Φεβρουάριος 2021,

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Ένας χρόνος από την έξαρση της πανδημίας COVID-19: απόκριση σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής» (COM(2021)0105),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Φεβρουαρίου 2020, με τίτλο «Επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης — Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013 και 473/2013, καθώς και για την καταλληλότητα της οδηγίας 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου» (COM(2020)0055),

— έχοντας υπόψη τις Ευρωπαϊκές Οικονομικές Προβλέψεις της Επιτροπής: Άνοιξη 2021 (Institutional Paper 149) Μάιος 2021,

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 2ας Ιουνίου 2021, με τίτλο «Συντονισμός των οικονομικών πολιτικών το 2021: αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, στήριξη της ανάκαμψης και εκσυγχρονισμός της οικονομίας μας» (COM(2021)0500),

— έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων (A9-0212/2021),

— έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού,

([14]) ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 28.
([15]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0054.
([16]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0124.
([17]) ΕΕ L 159 της 20.5.2020, σ. 1.
([18]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0206.
([19]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0220.
([20]) Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0305.
([21]) ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17.

Πέμπτη 8 Ιουλίου 2021

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τελευταία 30 έτη το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης έχει υποστεί ορισμένες αλλαγές προκειμένου να επιλυθούν τα ελαττώματα στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του και να προσαρμοστεί στις νέες οικονομικές προκλήσεις·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ισχύον πλαίσιο διακυβέρνησης παρουσιάζει αδυναμίες στη σύλληψη και στην εφαρμογή του, που οδηγούν σε υπερβολικά περίπλοκους κανόνες, χαλαρή επιβολή, απουσία ενστερνισμού και έλλειψη κινήτρων για την εφαρμογή συμμετρικών αντικυκλικών πολιτικών· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ισχύον πλαίσιο δεν κατάφερε να μειώσει τις αποκλίσεις εντός της ΕΕ ούτε να προστατεύσει ή να τονώσει δημόσιες επενδύσεις που ενισχύουν την ανάπτυξη·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, οι διαδοχικές μεταρρυθμίσεις της ΟΝΕ επικεντρώθηκαν στη μείωση των κινδύνων αλλά δεν εισήγαγαν στοιχεία επιμερισμού των κινδύνων·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα προγράμματα μακροοικονομικής προσαρμογής παρουσίαζαν έλλειψη ενστερνισμού σε εθνικό επίπεδο και χάραξαν τον κοινωνικό ιστό των χωρών που τα εφάρμοσαν·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2015 η Επιτροπή ενέκρινε καθοδήγηση για την καλύτερη χρήση της ευελιξίας στους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, ενισχύοντας τη σχέση μεταξύ των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, των επενδύσεων και της δημοσιονομικής ευθύνης·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει πολλαπλές μακροπρόθεσμες προκλήσεις: κρίση στον τομέα της δημόσιας υγείας, κλιματική κρίση και έλλειψη επενδύσεων σε δημόσιες υποδομές, που επιδεινώνουν τις κοινωνικοοικονομικές ανισότητες·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόκληση της διπλής μετάβασης απαιτεί πρόσθετες δημόσιες επενδύσεις, οι οποίες παρεμποδίζονται με το τρέχον δημοσιονομικό πλαίσιο· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επενδύσεις τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα ήταν ήδη ανεπαρκείς πριν από την κρίση, παρά τα ιστορικά χαμηλά επιτόκια·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ακαθάριστες δημόσιες επενδύσεις μειώθηκαν μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση και την κρίση του δημόσιου χρέους, και σε πολλά κράτη μέλη οι καθαρές δημόσιες επενδύσεις είναι μάλιστα αρνητικές, γεγονός που σημαίνει ότι το τρέχον δημοσιονομικό πλαίσιο συνεπάγεται μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης που επιφέρουν υπερβολικά υψηλά επίπεδα λιτότητας και διευκολύνει τη μείωση των δημόσιων επενδύσεων κατά τις περιόδους δημοσιονομικής εξυγίανσης·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν σημαντικά κενά χρηματοδότησης των επενδύσεων που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν: 470 δισεκατομμύρια EUR ετησίως έως το 2030 για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της ΕΕ ([22]), 142 δισεκατομμύρια EUR ετησίως για κοινωνικές υποδομές, όπως νοσοκομεία ή σχολεία ([23]), και 190 δισεκατομμύρια EUR ετησίως για τη σταθεροποίηση του αποθέματος δημόσιου κεφαλαίου ([24])·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα επίπεδα του δημόσιου χρέους στην αρχή της πανδημίας ήταν υψηλά, και ότι η άνευ προηγουμένου οικονομική ύφεση, τα άνευ προηγουμένου εθνικά φορολογικά μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της πανδημίας και η ανάγκη υποστήριξης μιας βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψης θα επηρεάσουν τα δημόσια οικονομικά, με αποτέλεσμα να κορυφωθεί εκ νέου ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ στην ΕΕ σε πάνω από το 100 % του ΑΕΠ·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η περιβαλλοντική ([25]) και η κοινωνική βιωσιμότητα είναι αλληλένδετες με κινδύνους για τη μακροπρόθεσμη δημοσιονομική βιωσιμότητα·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πανδημία προκαλεί άνευ προηγουμένου εξωγενή κλυδωνισμό με μεγάλες ασύμμετρες επιπτώσεις, επιβαρύνοντας αρνητικά τις οικονομικές προοπτικές της ΕΕ και τις διευρύνοντας τις αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών·

([22]) Επιτροπή, SWD(2020)0098 — Προσδιορισμός των αναγκών ανάκαμψης της Ευρώπης, 27.5.2020, σ. 14-16.

([23]) Αυτή η εκτίμηση καλύπτει μόνο την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη (70 δισεκατομμύρια EUR), την εκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση (15 δισεκατομμύρια EUR) και την οικονομικά προσιτή στέγαση (57 δισεκατομμύρια EUR). Πηγή: Fransen, L., Bufalo, G., Reviglio, E., «Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe — Report of the High-Level Task Force on Financing Social Infrastructure in Europe» (Ενίσχυση των επενδύσεων σε κοινωνικές υποδομές στην Ευρώπη — Έκθεση της ομάδας εργασίας υψηλού επιπέδου για τη χρηματοδότηση των κοινωνικών υποδομών στην Ευρώπη), 2018, σ. 116.

([24]) Επιτροπή, SWD(2020)0098 — Προσδιορισμός των αναγκών ανάκαμψης της Ευρώπης, 27.5.2020, σ. 18-20.

([25]) Extreme disaster tend to lower economic output (Οι ακραίες καταστροφές τείνουν να μειώνουν την οικονομική παραγωγή) (Botzen, Deschenes και Sanders, 2019)· Το ΔΝΤ προβλέπει ότι οι σοβαρές καταστροφές που σχετίζονται με καιρικά φαινόμενα ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στο πραγματικό κατά κεφαλήν ΑΕΠ και οι χώρες που είναι καλύτερα εξοπλισμένες για να αντιμετωπίζουν τις σοβαρές φυσικές καταστροφές θα μπορούσαν να μετριάσουν πιο εύκολα τον αντίκτυπο.

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πανδημία ενέτεινε τις προϋπάρχουσες ανισότητες και τη φτώχεια και απέδειξε τη σημασία του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου και των υφιστάμενων κοινωνικών δικλίδων ασφαλείας·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στην Ευρώπη, οι οικονομικές προβλέψεις ([26]) ([27]) δείχνουν μια ατελή και άνιση ανάκαμψη πολλών ταχυτήτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ρυθμός των εμβολιασμών αυξάνεται και ότι υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι αποκλίσεων και επιδείνωσης των ανισοτήτων μεταξύ χωρών, τομέων και τμημάτων της κοινωνίας, ιδίως μεταξύ των νέων εργαζομένων, των γυναικών και των εργαζομένων χαμηλής ειδίκευσης·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι εξακολουθούν να υπάρχουν μακροπρόθεσμοι κίνδυνοι δευτερογενών συνεπειών στις οικονομίες ορισμένων κρατών μελών και ότι, για τούτο, η απόσυρση της στήριξης θα πρέπει να συμπληρωθεί με μέτρα για τη διευκόλυνση της δημιουργίας και της ανακατανομής θέσεων εργασίας, ιδίως μέσω προγραμμάτων επανακατάρτισης και επανεκπαίδευσης, σε συνδυασμό με μέτρα εισοδηματικής στήριξης, ανάλογα με τις ανάγκες·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γεωπολιτικοί κίνδυνοι ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διακριτική δημοσιονομική στήριξη διέφερε ως προς το μέγεθος και τη σύνθεση μεταξύ των κρατών μελών, με σαφή θετική συσχέτιση μεταξύ του δημοσιονομικού χώρου και του μεγέθους της πολιτικής αντίδρασης, προκαλώντας ασύμμετρη αντίδραση, η οποία μπορεί να οδηγήσει επίσης σε άνισους όρους ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά διαφοροποιώντας περαιτέρω την ταχύτητα ανάκαμψης·

ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αντίδραση της ΕΕ στην κρίση ([28]) έχει ενισχύσει την ΟΝΕ και, μέχρι στιγμής, κατάφερε να δημιουργήσει πίστη και εμπιστοσύνη, περιορίζοντας την αστάθεια των χρηματοπιστωτικών αγορών· υπογραμμίζει, εν προκειμένω, τη σημασία της έκδοσης ομολόγων της ΕΕ·

ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2020 η Επιτροπή ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση επανεξετάζοντας την αποτελεσματικότητα του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, το οποίο διαταράχθηκε από την εμφάνιση της πανδημίας COVID-19·

1. καλεί την Επιτροπή να επανεκκινήσει τη δημόσια συζήτηση σχετικά με την επανεξέταση του ευρωπαϊκού πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης και να υποβάλει ολοκληρωμένες και μακρόπνοες νομοθετικές προτάσεις ως αποτέλεσμα της επανεξέτασης· σημειώνει ότι η επανεξέταση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης τέθηκε σε αναστολή λόγω της πανδημίας·

Δημοσιονομική πολιτική με στόχο μια διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψη

2. χαιρετίζει την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, η οποία δικαιολογείται πλήρως από τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας· σημειώνει ότι η γενική ρήτρα διαφυγής δεν αναστέλλει τις διαδικασίες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και αναγνωρίζει ότι θα επιτρέψει στην Επιτροπή και το Συμβούλιο να λάβουν τα αναγκαία μέτρα συντονισμού πολιτικής στο πλαίσιο του Συμφώνου, αποκλίνοντας παράλληλα από τις δημοσιονομικές απαιτήσεις που θα ίσχυαν κανονικά· επισημαίνει ότι η γενική ρήτρα διαφυγής έχει επιτρέψει στα κράτη μέλη να εγκρίνουν πολύ σημαντικά μέτρα για τις δαπάνες και τα έσοδα, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας, και ότι η δημοσιονομική στήριξη θα πρέπει να καταργηθεί σταδιακά, προκειμένου να στηριχθούν οι προσπάθειες των κρατών μελών να στηρίξουν την ανάκαμψη και να ενισχύσουν την οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα· επισημαίνει τον βαθμό ευελιξίας του ισχύοντος πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης όσον αφορά τη συντονισμένη απάντηση πολιτικής στην κρίση COVID-19·

3. χαιρετίζει την ανακοίνωση της Επιτροπής της 3ης Μαρτίου 2021 με τις προτεινόμενες εκτιμήσεις σχετικά με την απενεργοποίηση ή τη διατήρηση της γενικής ρήτρας διαφυγής· σημειώνει ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη μια συνολική αξιολόγηση της κατάστασης της οικονομίας βάσει, κυρίως, ποσοτικών κριτηρίων· συμφωνεί ότι το βασικό κριτήριο θα είναι το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας στην ΕΕ ή στη ζώνη του ευρώ σε σύγκριση με τα προ κρίσης επίπεδα· τονίζει, ωστόσο, στο πλαίσιο αυτό, τη σημασία της εξέλιξης της κατάστασης στον τομέα της υγείας, της κοινωνίας και της οικονομίας σε ολόκληρη την ΕΕ και στην οικονομία της ζώνης του ευρώ· χαιρετίζει την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής, στην οποία αναφέρεται ότι η γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης θα εξακολουθήσει να εφαρμόζεται το 2022 και αναμένεται να απενεργοποιηθεί από το 2023·

([26]) Οι εαρινές οικονομικές προβλέψεις της Επιτροπής του 2021 δείχνουν συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά - 6,1 % στην ΕΕ και - 6,6 % στη ζώνη του ευρώ το 2020. Η αύξηση του ΑΕΠ αναμένεται να ανακάμψει μόνο με αργούς ρυθμούς βραχυπρόθεσμα, με 4,2 % το 2021 και 4,4 % το 2022 στην ΕΕ, και 4,3 % το 2021 και 4,4 % το 2022 στη ζώνη του ευρώ.

([27]) World Economic Outlook: Managing Divergent Recoveries (Παγκόσμιες οικονομικές προοπτικές: Διαχείριση των αποκλίσεων κατά την ανάκαμψη), ΔΝΤ (Απρίλιος 2021).

([28]) Μέσω του πακέτου ανάκαμψης και του μέσου SURE.

Πέμπτη 8 Ιουλίου 2021

4. θεωρεί ότι η επανεξέταση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης θα πραγματοποιηθεί υπό δύσκολες συνθήκες, και συγκεκριμένα τα χαμηλά επιτόκια, τα άνευ προηγουμένου κληροδοτήματα χρέους και στο πλαίσιο μιας μεγάλης δέσμης μέτρων δημοσιονομικής ανάκαμψης που θα αποτελείται από επιχορηγήσεις και δάνεια χρηματοδοτούμενα από το χρέος της ΕΕ·

5. είναι της γνώμης ότι η επανεξέταση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ είναι απαραίτητη· συμφωνεί με το Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (ΕΔΣ) ότι είναι σημαντικό να υπάρχει σαφής πορεία προς ένα επανεξετασμένο δημοσιονομικό πλαίσιο, κατά προτίμηση πριν από την απενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής·

6. γνωρίζει ότι η έναρξη της επανεξέτασης μετά την απενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής θα την καταστήσει πιο δύσκολη, αμφισβητούμενη και διχαστική· θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι η επανεξέταση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης θα πρέπει να μελετηθεί πριν από την πιθανή επιστροφή στους δημοσιονομικούς κανόνες·

7. σημειώνει ότι, στο παρόν πλαίσιο, η εφαρμογή του τρέχοντος δημοσιονομικού πλαισίου ιδίως στις πορείες προσαρμογής, θα συνεπαγόταν μεγάλη ταχύτητα μείωσης του χρέους που θα υπονόμευε την πορεία ανάκαμψης των οικονομιών και ενδεχομένως θα εξασθενούσε τη δέσμευση των κρατών μελών να τηρούν τους κανόνες·

8. καλεί την Επιτροπή να παράσχει σαφείς κατευθυντήριες γραμμές δημοσιονομικής πολιτικής για τα κράτη μέλη κατά την περίοδο ενεργοποίησης της γενικής ρήτρας διαφυγής με στόχο την επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και τη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας σε μεσοπρόθεσμο διάστημα· μόλις η γενική ρήτρα διαφυγής απενεργοποιηθεί και ενώ δεν βρίσκεται ακόμη σε ισχύ ένα επανεξετασμένο πλαίσιο, ζητεί να χρησιμοποιηθούν όλες οι υφιστάμενες δυνατότητες ευελιξίας που προβλέπονται στο τρέχον πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης, όπως η «ρήτρα περί ασυνήθων περιστάσεων» σε ειδική ανά χώρα βάση, προκειμένου να αποτραπεί η πρόωρη δημοσιονομική εξυγίανση και να περιοριστούν οι κίνδυνοι μακροπρόθεσμων δευτερογενών συνεπειών·

9. θεωρεί ότι οι οικονομικοί δείκτες και η πορεία προσαρμογής πρέπει να εφαρμόζονται με προσοχή και, ως εκ τούτου, ζητεί την αναθεώρηση του οδηγού και του κώδικα δεοντολογίας του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης· τονίζει ότι η δημοσιονομική καθοδήγηση θα πρέπει να αποφεύγει τις φιλοκυκλικές προκαταλήψεις, να προωθεί την ανοδική σύγκλιση, να ενισχύει μια βιώσιμη, χωρίς αποκλεισμούς, πράσινη και ψηφιακή ανάκαμψη, συμβάλλοντας στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και στην εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, να εξετάζει τις διαφορετικές καταστάσεις μεταξύ των κρατών μελών και να εξουδετερώνει τις μακροοικονομικές ανισορροπίες·

10. θεωρεί ότι τα δάνεια που σχετίζονται με το NextGenerationEU (NGEU) θα πρέπει να καταγράφονται ως εθνικό χρέος· καλεί την Επιτροπή, στις επικαιροποιήσεις των κατευθυντήριων γραμμών εφαρμογής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, να αντιμετωπίζει όλες τις χρηματοδοτούμενες από τα δάνεια του NGEU με τον ίδιο τρόπο με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ), στο πλαίσιο της ανακοίνωσης της Επιτροπής για ευελιξία·

11. ζητεί συνεχή επεκτατικό δημοσιονομικό προσανατολισμό για όσο διάστημα απαιτείται, για τη στήριξη της ανάκαμψης από την πανδημία COVID-19 και την προώθηση των μετασχηματιστικών αλλαγών που καθιστούν τις οικονομίες πιο οικολογικές, ψηφιακές και χωρίς αποκλεισμούς, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών μεσοπρόθεσμα· προειδοποιεί για την πρόωρη απόσυρση της στήριξης και συμφωνεί με τη σύσταση της Επιτροπής ότι η δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να παραμείνει ευέλικτη και να προσαρμόζεται δεόντως στην εξελισσόμενη κατάσταση· θεωρεί ότι τα μέτρα δημοσιονομικής στήριξης θα πρέπει να καταστούν πιο στοχευμένα όσο προχωρά η ανάκαμψη· υποστηρίζει πολιτικές προσαρμοσμένες στο στάδιο της πανδημίας, στην πορεία προς την οικονομική ανάκαμψη και στις μεμονωμένες συνθήκες των χωρών·

12. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη θα αναπτύξουν αξιόπιστες στρατηγικές εξόδου από τα μέτρα που σχετίζονται με την κρίση, χωρίς να προδικάζονται οι μελλοντικές δημοσιονομικές κατευθύνσεις·

13. επισημαίνει τους κινδύνους μακροπρόθεσμων δευτερογενών συνεπειών στη συσσώρευση κεφαλαίου και την αγορά εργασίας λόγω της πανδημίας, η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει τροχοπέδη για την οικονομία· επισημαίνει ότι η ανάκαμψη είναι πιθανό να παραμείνει άνιση και ότι η δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να περιορίσει τις δευτερογενείς συνέπειες και να μειώσει τις ανισότητες στηρίζοντας τα τμήματα της οικονομίας και της κοινωνίας που διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο αποκλίσεων·

14. καλεί τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν την υψηλής ποιότητας δημοσιονομική στήριξη σε αξιόπιστα μεσοπρόθεσμα πλαίσια και να καταρτίσουν ισχυρά σχέδια για μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική πολιτική προκειμένου να διασφαλιστεί ότι, όπου απαιτούνται επεκτατικά δημοσιονομικά μέτρα, αυτά υποστηρίζονται από μέτρα για την ανάπτυξη και την εξάλειψη των διακρίσεων, και να διασφαλιστεί ο αντικυκλικός ρόλος της δημοσιονομικής πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα έκτακτα μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής είναι προσωρινά, περιορισμένα και στοχευμένα προκειμένου να διασφαλιστεί μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική βιωσιμότητα·

καλεί τα κράτη μέλη να παρακολουθούν τους δημοσιονομικούς κινδύνους, και συγκεκριμένα τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, κατά περίπτωση· υπενθυμίζει την αυξανόμενη σημασία της παρακολούθησης των δημοσιονομικών κινδύνων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα· σημειώνει ότι τέτοιες ορθές πρακτικές διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών θα βελτιώσουν τη διαφάνεια και τη λογοδοσία·

15. εκφράζει την ικανοποίησή του για την άμεση και συντονισμένη αντίδραση των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των κρατών μελών όσον αφορά την οικονομική πολιτική, με στόχο να αποφευχθεί η απότομη αύξηση σε πτωχεύσεις επιχειρήσεων και σε ανεργία· συνιστά να αντικατασταθεί σταδιακά η γενικευμένη στήριξη από περισσότερο στοχευμένα προγράμματα για τον περιορισμό των κινδύνων που ενέχουν οι εταιρικές δυσχέρειες και οι δευτερογενείς επιπτώσεις στις επιχειρήσεις· συνιστά να επικεντρωθεί η δημόσια στήριξη μόνο σε εταιρείες που είναι βιώσιμες μακροπρόθεσμα, υπό το πρίσμα του πράσινου και του ψηφιακού θεματολογίου της ΕΕ·

16. σημειώνει ότι ο δημοσιονομικός προσανατολισμός σε επίπεδο κρατών μελών, καθώς και το μακροοικονομικό πλαίσιο, προωθούν συχνά φιλοκυκλικές δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο σε θετική όσο και σε αρνητική συγκυρία, με τη μη δημιουργία επαρκών αποθεμάτων ασφαλείας σε ορισμένες περιόδους ή με τη μη επαρκή χρήση του δημοσιονομικού χώρου σε άλλες, αντίστοιχα· σημειώνει επίσης ότι υπήρξε θετική συσχέτιση μεταξύ των κρατών μελών που διέθεταν δημοσιονομικό χώρο και της ικανότητάς τους να κινητοποιούν γρήγορα τις δέσμες δημοσιονομικών κινήτρων, με πολύ ταχύτερο ρυθμό χωρίς το σχετικό κόστος δανεισμού, γεγονός που συνέβαλε στον μετριασμό των αρνητικών κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας·

17. υπογραμμίζει τη σημασία του ρόλου των δημοσιονομικών πολιτικών, ώστε τα κράτη μέλη να είναι εξίσου ικανά να εξασφαλίσουν μια βιώσιμη, πράσινη, ψηφιακή και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψη, αφενός, και, αφετέρου, να διασφαλίσουν βιώσιμες δημοσιονομικές πολιτικές και το δημόσιο χρέος να είναι βιώσιμο μακροπρόθεσμα·

18. θεωρεί ότι η κοινή ευρωπαϊκή δημοσιονομική απάντηση (NGEU) είναι ζωτικής σημασίας για την ανάκαμψη· ζητεί ταχεία και αποτελεσματική χρήση των πόρων της NGEU, με πλήρη σεβασμό των συμφωνηθέντων κριτηρίων, τα οποία θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη στήριξη της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάκαμψης και στην τόνωση της παραγωγικότητας και των επενδύσεων σε ολόκληρη την ΕΕ·

Επανεξέταση του μακροοικονομικού νομοθετικού πλαισίου

19. τονίζει την εγγενή αλληλεπίδραση μεταξύ νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής, με πλήρη σεβασμό της εντολής της ΕΚΤ, της ανεξαρτησίας της και της διασφάλισης της δημοκρατικής της νομιμότητας· επισημαίνει την επιτυχία της κατάλληλης και υπεύθυνης χάραξης και των δύο πολιτικών όσον αφορά τη συμβολή στην παροχή της απαιτούμενης στήριξης στις οικονομίες μετά τη νόσο COVID-19, της πρώτης μέσω της διατήρησης ευνοϊκών συνθηκών χρηματοδότησης και της δεύτερης μέσω της στήριξης των επιχειρήσεων, των εργαζομένων και των ατόμων, καταδεικνύοντας την ετοιμότητα των πολιτικών αυτών να ανταποκριθούν στην κρίση αυτή· θεωρεί ότι θα πρέπει επίσης να αποφευχθεί η πρόωρη απόσυρση της δημοσιονομικής πολιτικής ώστε να μην εξουδετερωθούν τα κίνητρα του προγράμματος ανάκαμψης·

20. επισημαίνει ότι η νομισματική πολιτική έχει αναλάβει το κύριο βάρος της σταθεροποίησης τα τελευταία χρόνια και κατά τις κρίσεις· σημειώνει ότι η κρίση που προκλήθηκε από την πανδημία έχει δείξει ότι η σταθεροποίηση δεν μπορεί να αποτελεί ευθύνη μόνο της νομισματικής πολιτικής, και ότι η δημοσιονομική πολιτική θα πρέπει να διαδραματίζει ισχυρότερο ρόλο· αν και οι τρέχουσες νομισματικές συνθήκες είναι διευκολυντικές και στηρίζουν την ανάκαμψη της οικονομίας κατά τη διάρκεια της κρίσης, προειδοποιεί ότι δεν πρέπει δίνεται πολύ μεγάλο βάρος στην τήρηση μιας ευνοϊκής στάσης από πλευράς πολιτικής και στο εξαιρετικά χαμηλό κόστος του δημόσιου χρέους·

21. τονίζει ότι οι εθνικές δημοσιονομικές πολιτικές, μαζί με τις πολιτικές της Ένωσης, θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην εκπλήρωση των δεσμεύσεων και των ευθυνών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον παγκόσμιο αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής·

22. υπογραμμίζει ότι υπάρχουν διαρθρωτικοί παράγοντες όπως η γήρανση, η αυξανόμενη αποταμίευση, ο χαμηλός πληθωρισμός, η αύξηση των επενδύσεων και η επιβράδυνση της παραγωγικότητας που θα μπορούσε να διατηρήσει τα πραγματικά επιτόκια σε χαμηλά επίπεδα μεσοπρόθεσμα έως μακροπρόθεσμα· θεωρεί ότι οι μακροοικονομικές πολιτικές θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τους παράγοντες στους οποίους οφείλεται ο κίνδυνος χρόνιας στασιμότητας, μέσω των ισορροπημένων και κοινωνικά δίκαιων μεταρρυθμίσεων για την τόνωση της ανάπτυξης και της παραγωγικότητας· υπενθυμίζει ότι η χρόνια στασιμότητα χαρακτηρίζεται συνήθως από συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού, χαμηλή ζήτηση, πλεονάζουσες αποταμιεύσεις και χαμηλές επενδύσεις, μεταξύ άλλων παραγόντων·

23. τονίζει την ανάγκη να είμαστε προετοιμασμένοι για λιγότερο θετικά σενάρια· σημειώνει ότι ο αντίκτυπος του κλυδωνισμού που προκάλεσε η νόσος COVID-19 έχει αυξήσει τις αποταμιεύσεις και ορισμένες επενδυτικές επιλογές έχουν καθυστερήσει· επισημαίνει ότι, μόλις χαλαρώσουν οι περιορισμοί και ανακάμψει η οικονομία, τα επιτόκια ενδέχεται να αυξηθούν λόγω των υψηλότερων προσδοκιών για τον πληθωρισμό· επισημαίνει τη σημασία της προώθησης των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων

Πέμπτη 8 Ιουλίου 2021

προκειμένου να αποδεσμευτούν πρόσθετα κεφαλαία, ιδίως στο πλαίσιο της ανάκαμψης της ΕΕ· υπογραμμίζει ότι αυτό που έχει σημασία για την ανάπτυξη δεν είναι μόνο το επίπεδο των επενδύσεων, αλλά και η κατάρτιση, η ποιότητα και η εφαρμογή επενδυτικών προγραμμάτων· σημειώνει ότι σημειώθηκε σημαντική απώλεια επενδύσεων κατά την τελευταία κρίση και τονίζει τη σημασία της οικονομικής ανάκαμψης για την αύξηση της αποδοτικότητας των επενδύσεων·

24. θεωρεί ότι ένα κατάλληλο και αξιόπιστο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για βιώσιμες δημοσιονομικές πολιτικές, πορεία του χρέους και του ελλείμματος που διασφαλίζουν αξιόπιστες κατευθύνσεις μείωσης του χρέους, προωθώντας μακροπρόθεσμη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, εξασφαλίζοντας παράλληλα ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης, ιδίως μακροπρόθεσμα· θεωρεί επίσης ότι το πλαίσιο θα πρέπει να ενσωματώνει στοιχεία για την αποφυγή φιλοκυκλικών πολιτικών και τη δημιουργία επαρκών αποθεμάτων ασφαλείας σε περιόδους ευνοϊκής οικονομικής συγκυρίας, ώστε να είναι σε θέση να εκτελεί, όταν είναι αναγκαίο, μια βραχυπρόθεσμη λειτουργία μακροοικονομικής σταθεροποίησης και να διασφαλίζει βελτιωμένη και διαφανή διακυβέρνηση, η οποία με τη σειρά της καθιστά την οικονομία λειτουργική για τους ανθρώπους·

Ολοκληρωμένη ανάλυση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους (SDSA)

25. σημειώνει ότι τα επίπεδα δημόσιου χρέους έχουν αυξηθεί σημαντικά φθάνοντας σχεδόν το 102 % του συνολικού λόγου δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ, ενώ προβλέπεται να αυξηθούν περαιτέρω το 2021 και το 2022, και ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη σημαντικό κληροδοτημένο χρέος· σημειώνει ότι οι συνθήκες έχουν αλλάξει από τότε που καθορίστηκαν τα κριτήρια του Μάαστριχτ· τονίζει, ως εκ τούτου, ότι το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης θα πρέπει να επανεξεταστεί στο πλαίσιο του τρέχοντος οικονομικού περιβάλλοντος και, παράλληλα με την αξιοποίηση των εμπειριών του υφιστάμενου πλαισίου και τον πλήρη σεβασμό των Συνθηκών, θα πρέπει να βασίζεται στην πραγματικότητα και να είναι προσανατολισμένο στο μέλλον·

26. θεωρεί ότι το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης πρέπει να επανεξεταστεί προκειμένου να καταστούν απλούστεροι οι κανόνες για το χρέος και να βελτιωθεί η εκτελεστότητά τους και πρέπει να σχεδιαστεί για να στηρίζει τη μακροπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη, με κατάλληλες δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις·

27. θεωρεί ότι ένα επανεξετασμένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης θα πρέπει να εξετάζει τρόπους διασφάλισης ενός ειδικού για κάθε χώρα ρυθμού μείωσης του δημόσιου χρέους που θα εγγυάται τη μακροπρόθεσμη δημοσιονομική βιωσιμότητα και τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη· ζητεί οι στόχοι για το χρέος να αντικατοπτρίζουν δεόντως τη νέα οικονομική πραγματικότητα, καθώς και τις ειδικές ανά χώρα προκλήσεις·

28. θεωρεί ότι τα ευρωπαϊκά ασφαλή στοιχεία ενεργητικού θα ενισχύσουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, θα βελτιώσουν τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής και θα συμβάλουν στην ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ·

29. γνωρίζει ότι τα πολύ υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα το 2020 και το 2021 και η ονομαστική απώλεια του ΑΕΠ θα αντικατοπτρίζονται στους δείκτες δημοσίου χρέους προς ΑΕΠ·

30. αναγνωρίζει ότι το περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων μειώνει την πίεση στη δημοσιονομική πολιτική μειώνοντας το κόστος εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους· επιμένει ότι οι επιπτώσεις των χαμηλών επιτοκίων, της πιθανής αλλαγής του περιβάλλοντος των επιτοκίων και των πιθανών μελλοντικών μέτρων νομισματικής πολιτικής πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά την ανάλυση της μεσοπρόθεσμης βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους· σημειώνει ότι τα ασφάλιστρα κινδύνου των κρατών μελών ενδέχεται να αυξηθούν, ιδίως για τις χώρες με υψηλό ή αυξανόμενο χρέος και ότι αυτό θα μπορούσε να ασκήσει πρόσθετη πίεση στη δημοσιονομική πολιτική, καθώς και στην οικονομία·

31. τονίζει ότι το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους είναι πιθανό να παραμείνει χαμηλό στο άμεσο μέλλον χάρη στο γεγονός ότι μεγάλο μερίδιο του χρέους καλύπτεται από μακρές διάρκειες ληκτότητας και μερικές φορές ομόλογα με αρνητική απόδοση και ότι τα πρωτογενή ελλείμματα μπορεί να αντισταθμιστούν από ευνοϊκές διαφορές επιτοκίων και ανάπτυξης· σημειώνει ότι η τρέχουσα θετική κατάσταση του κόστους εξυπηρέτησης του χρέους μπορεί να αλλάξει σχετικά γρήγορα, ενώ η βιώσιμη μείωση του αποθέματος δημόσιου χρέους απαιτεί πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα· θεωρεί ότι το όφελος από το χαμηλό κόστος εξυπηρέτησης του χρέους αποτελεί ευκαιρία για τη διατήρηση και τη σταδιακή μείωση των υψηλών επιπέδων χρέους προς ένα βιώσιμο επίπεδο, για την τόνωση της δυνητικής ανάπτυξης και την αύξηση της ανθεκτικότητας της οικονομίας·

32. επισημαίνει ότι υπάρχουν διαρθρωτικά προβλήματα στα οποία οφείλονται οι ασύμμετροι ρυθμοί ανάπτυξης στα κράτη μέλη· θεωρεί ότι η ανάπτυξη δεν αποτελεί αυτοσκοπό, καθώς η δημιουργία μιας οικονομίας που λειτουργεί για τους ανθρώπους και η επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας και της συμφωνίας του Παρισιού απαιτεί στοχευμένη στήριξη πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών προσπαθειών·

33. υπενθυμίζει, εκτός από τις μεταρρυθμίσεις, τη σημασία των πολιτικών για την τόνωση της ανάπτυξης και των βιώσιμων ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων που αποσκοπούν στην αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού και στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ που επικεντρώνονται στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, στην αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού, της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας και στην τόνωση της ενιαίας αγοράς· επαναλαμβάνει ότι οι μελλοντοστραφείς επενδύσεις και δαπάνες έχουν θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις στη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του χρέους· καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν βιώσιμες δημοσιονομικές πολιτικές, διατηρώντας παράλληλα τις δημόσιες επενδύσεις που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο και στηρίζουν την ανάπτυξη·

34. καλεί την Επιτροπή να επιδιώξει μια ολοκληρωμένη και διαφανή ανάλυση βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους (SDSA) προκειμένου να στηρίξει την απόφαση των φορέων χάραξης πολιτικής να καθορίσουν μια κατάλληλη, σαφή και διαφανή πορεία προσαρμογής ανά χώρα· επισημαίνει τη χρήση καινοτόμων εργαλείων και τεχνικών, όπως οι προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων και η στοχαστική ανάλυση, ώστε να αντικατοπτρίζονται καλύτερα οι κίνδυνοι για τη δυναμική του δημόσιου χρέους (όπως οι διαφορές στην αύξηση των τόκων, η σύνθεση του χρέους, η δημογραφία και η βιωσιμότητα) και η ποιότητα των δημόσιων δαπανών·

Πλαίσιο συντονισμού της δημοσιονομικής πολιτικής της ΕΕ

35. καλεί την Επιτροπή, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επανεξέτασης, να εξετάσει τον ρόλο της δημοσιονομικής πολιτικής στην ευρωπαϊκή οικονομία για την αντιμετώπιση των ελλείψεων που είχαν ήδη εντοπιστεί στο δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ πριν από την έξαρση της νόσου ([29]), καθώς και υπό το πρίσμα των συνεπειών της πανδημίας·

36. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει τον τρόπο προώθησης της δημοσιονομικής βιωσιμότητας και των αντικυκλικών κανόνων, και να εξετάσει το ενδεχόμενο απλούστευσης του πλαισίου και βελτίωσης της αυτονομίας της Επιτροπής όσον αφορά την επιβολή των κανόνων εντός ενός πιο υπεύθυνου πλαισίου με ισχυρότερη ανάληψη ευθύνης· ζητεί επιπλέον σαφώς καθορισμένους και διαφανείς μηχανισμούς ευελιξίας, όποτε η ευελιξία αυτή δικαιολογείται επαρκώς από τη διασφάλιση μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας και αξιοπιστίας· τονίζει τη σημασία ενός πλαισίου που θα διασφαλίζει τον συντονισμό της δημοσιονομικής πολιτικής, θα λαμβάνει υπόψη τις αλλαγές στις οικονομίες και τους όρους χρηματοδότησης και θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τους στόχους πολιτικής των κρατών μελών· επιπλέον, θεωρεί ότι το πλαίσιο της ΕΕ για τον συντονισμό της δημοσιονομικής πολιτικής θα πρέπει να επιτρέπει την προώθηση της μακροπρόθεσμης βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης της ΕΕ, διατηρώντας παράλληλα διασφαλίσεις έναντι του κινδύνου για τη βιωσιμότητα του χρέους·

37. σημειώνει την πρόταση του ΕΔΣ σύμφωνα με την οποία το δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ θα πρέπει να οικοδομηθεί εκ νέου με βάση τρεις αρχές: i) σταθεροποίηση του χρέους — στόχος του δείκτη χρέους και φθίνουσα πορεία προσαρμογής ανά χώρα για την επίτευξή του, ii) ενιαίος δείκτης δημοσιονομικών επιδόσεων — που αποτελεί κανόνα για τις δαπάνες για χώρες με χρέος που υπερβαίνει τον στόχο του δείκτη χρέους, και iii) γενική ρήτρα διαφυγής που υποστηρίζεται από γνωμοδότηση βάσει ανεξάρτητης ανάλυσης και συμβουλών·

38. επισημαίνει την ανάγκη για μια ρεαλιστική και διαφανή πορεία προσαρμογής του χρέους ανά χώρα, προκειμένου να προσαρμοστεί καλύτερα στην πραγματικότητα των χωρών και να αντικατοπτρίζεται ο βαθμός βιωσιμότητας του χρέους των κρατών μελών·

39. θεωρεί ότι, σύμφωνα με την πρόταση του ΕΔΣ, ένας κανόνας για τις δαπάνες με ανώτατο όριο ([30]) για τις ονομαστικές δημόσιες δαπάνες όταν το δημόσιο χρέος μιας χώρας υπερβαίνει ένα ορισμένο όριο μπορεί να παράσχει πιο διαφανείς δημοσιονομικούς κανόνες εντός της ΕΕ· θεωρεί ότι ο ρυθμός αύξησης του ανώτατου ορίου δαπανών θα εξαρτηθεί από την αναμενόμενη αύξηση της δυνητικής παραγωγής, τον αναμενόμενο πληθωρισμό, και την απόσταση από τη σταθεροποίηση του χρέους· σημειώνει ότι το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους και οι πληρωμές επιδομάτων ανεργίας (με αμετάβλητους συντελεστές) αποκλείονται και η αύξηση των δαπανών προσαρμόζεται ανάλογα με τον αντίκτυπο των αλλαγών διακριτικής ευχέρειας στα δημόσια έσοδα (δηλαδή στους συντελεστές άμεσης και έμμεσης φορολογίας)·

([29]) Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (2018), Ετήσια έκθεση 2018, Σεπτέμβριος, Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (2020), Ετήσια έκθεση 2020, Σεπτέμβριος.

([30]) Ένα ανώτατο όριο που καθορίζεται για 3 έως 5 έτη, το οποίο θα εξαρτάται από την αναμενόμενη αύξηση της δυνητικής παραγωγής, τον αναμενόμενο πληθωρισμό και την απόσταση από τη σταθεροποίηση του χρέους.

Πέμπτη 8 Ιουλίου 2021

40. σημειώνει ότι η ανά χώρα πορεία με την ανάληψη ευθύνης από τα κράτη μέλη θα ενισχύσει την αξιοπιστία και θα βελτιώσει τη συμμόρφωση των κρατών μελών με τους κανόνες· σημειώνει περαιτέρω ότι η πορεία ανά χώρα θα πρέπει να προκύπτει από διαφανή και ολοκληρωμένη οικονομική ανάλυση και από συζήτηση μεταξύ των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, στο πλαίσιο της οποίας θα μπορούσε να προβλεφθεί διαβούλευση με το ΕΔΣ και τα εθνικά ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα (ΔΧΟ), όπου κρίνεται σκόπιμο·

41. υπογραμμίζει ότι οι κανόνες για τις δαπάνες διαθέτουν ενσωματωμένες λειτουργίες αυτόματης σταθεροποίησης ([31])· σημειώνει ότι οι κανόνες για τις δαπάνες έχουν δείξει να είναι πιο αποτελεσματικοί στη μείωση της φιλοκυκλικής μεροληψίας της δημοσιονομικής πολιτικής ([32])· τονίζει τη σημασία των αυτόματων σταθεροποιητών ενόψει της αυξανόμενης αβεβαιότητας· σημειώνει περαιτέρω τη σύσταση του ΕΔΣ για την κατάρτιση λογαριασμού αντιστάθμισης στον οποίο θα συσσωρεύονται αποκλίσεις από την προβλεπόμενη αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών·

42. επισημαίνει ότι τα συστήματα μέτρησης στο επίκεντρο του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης πρέπει να είναι εύκολα παρατηρήσιμα και ελεγχόμενα από τους πολιτικούς φορείς λήψης αποφάσεων, προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια και η κατανόηση τόσο για τους φορείς χάραξης πολιτικής όσο και για το κοινό· σημειώνει ότι έννοιες όπως η ανάλυση του παραγωγικού κενού δεν πληρούν αυτά τα κριτήρια· τονίζει ότι, κατά την περίοδο μετά την κρίση, η αβεβαιότητα σχετικά με το παραγωγικό κενό θα είναι ακόμη μεγαλύτερη από ό,τι στο παρελθόν· υποστηρίζει ότι, ενώ η αύξηση της δυνητικής παραγωγής είναι μη παρατηρήσιμη και πρέπει να εκτιμηθεί, είναι λιγότερο πιθανό να υποβληθεί σε αναθεωρήσεις από ό,τι το παραγωγικό κενό·

43. προτείνει, σύμφωνα με το ΕΔΣ, μια γενική ρήτρα διαφυγής που θα συνιστά η Επιτροπή σε περίπτωση απρόβλεπτων οικονομικών εξελίξεων και θα αποφασίζεται από το Συμβούλιο και η οποία θα μπορεί να υποστηρίζεται από γνωμοδότηση που θα βασίζεται σε ανεξάρτητη και σαφώς προσδιορισμένη οικονομική ανάλυση προκειμένου να μειωθεί η πολυπλοκότητα και να διατηρηθεί η ικανότητα δράσης σε περίπτωση απρόβλεπτων περιστάσεων· ωστόσο, εάν εμπλέκεται ανεξάρτητος φορέας, τονίζει την ανάγκη για περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τη σύνθεση του ανεξάρτητου φορέα, προκειμένου να διασφαλιστεί η αντικειμενικότητα όσον αφορά την κρίση για τους κανόνες, γεγονός που θα διασφάλιζε την ανεξαρτησία του και θα παρείχε εγγυήσεις για την μη δημιουργία καθυστερήσεων στη διαδικασία·

44. υπογραμμίζει ότι όταν τα δημόσια οικονομικά δέχονται πιέσεις, υπάρχει η τάση να μειώνονται οι δημόσιες επενδύσεις· σημειώνει ότι οι τρέχουσες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις στην ΕΕ απαιτούν στοχευμένες προσπάθειες που σχετίζονται συγκεκριμένα με την κοινωνική ανθεκτικότητα, την κλιματική αλλαγή και την ψηφιοποίηση· τονίζει τη σημασία του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, ώστε να μπορούν οι κυβερνήσεις να προστατεύουν τις δημόσιες επενδύσεις χωρίς να θέτουν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα του χρέους· υπογραμμίζει ότι πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για τη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών· ζητεί το επανεξετασμένο πλαίσιο να δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην ποιότητα του δημόσιου χρέους· επισημαίνει ότι η ποιότητα των δημόσιων οικονομικών βελτιώνει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του χρέους της χώρας και ενισχύει το μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό της·

45. σημειώνει την άποψη του ΕΔΣ ότι ορισμένες σαφώς προσδιορισμένες δαπάνες που ενισχύουν την ανάπτυξη θα αποκλείονταν από το ανώτατο όριο αύξησης των καθαρών πρωτογενών δαπανών·

46. τονίζει ότι τα έσοδα των κυβερνήσεων είναι σημαντικό μέρος της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών και η σταθερότητά τους μπορεί να βοηθήσει ώστε να καταστεί περισσότερο αξιόπιστη τη στρατηγική μείωσης του δημόσιου χρέους· καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την περαιτέρω αντιμετώπιση της φορολογικής απάτης, της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής, καθώς και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες· επαναλαμβάνει ότι οι αποτελεσματικές δράσεις των κρατών μελών στον τομέα αυτό εμπνέουν εμπιστοσύνη στη διακυβέρνηση των δημόσιων οικονομικών· επισημαίνει την ανάγκη διασφάλισης μιας υπεύθυνης πολιτικής δαπανών προκειμένου να αποφευχθεί η πίεση για αύξηση των φόρων·

47. σημειώνει ότι το ΕΔΣ έχει ταχθεί σθεναρά υπέρ της καθιέρωσης κοινής δημοσιονομικής ικανότητας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η οποία θα δημιουργήσει κίνητρα για καλύτερη συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς κανόνες της ΕΕ· σημειώνει περαιτέρω ότι την εν λόγω γνώμη συμμερίζονται και άλλα θεσμικά όργανα, όπως το ΔΝΤ και η ΕΚΤ·

([31]) Αξιολόγηση από το Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (ΕΔΣ) των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ με έμφαση στη νομοθεσία του εξάπτυχου και του δίπτυχου: «Το ανώτατο όριο των καθαρών πρωτογενών δαπανών διαθέτει ενσωματωμένη λειτουργία αυτόματης σταθεροποίησης: όταν η πραγματική παραγωγή αυξάνεται πιο αργά από την τάση της δυνητικής παραγωγής, η αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών θα υπερβεί την τελευταία, ενώ η αύξηση του δείκτη των δαπανών προς το ΑΕΠ θα συμβάλει στη σταθεροποίηση της οικονομίας· αντίστροφα, όταν το πραγματικό ΑΕΠ αυξάνεται ταχύτερα από την τάση, οι καθαρές δαπάνες θα συρρικνωθούν ως ποσοστό του ΑΕΠ.».

([32]) Manescu, C., Bova, E. (2021), Effectiveness of national expenditure rules: Evidence from EU member states (Αποτελεσματικότητα των κανόνων περί εθνικών δαπανών: στοιχεία από τα κράτη μέλη της ΕΕ).

48. χαιρετίζει τις πρωτοβουλίες NGEU και SURE· τονίζει ότι η NGEU χρηματοδοτείται μέσω της έκδοσης χρεογράφων εγγυημένων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ· υπογραμμίζει ότι η έκδοση χρεογράφων από την ΕΕ ([33]) θα παράσχει νέα προσφορά ευρωπαϊκών, υψηλής ποιότητας ασφαλών στοιχείων ενεργητικού· καλεί την Επιτροπή να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητες της δέσμης μέτρων ανάκαμψης και του μέσου SURE για τη βελτίωση της σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών, την προώθηση των πολιτικών της ΕΕ και τη μείωση της τρωτότητας της ΕΕ σε οικονομικούς κλυδωνισμούς· σημειώνει ότι τα υφιστάμενα μέσα NGEU και SURE έχουν σχεδιαστεί ως προσωρινά και τονίζει τη σημασία ενός διαφανούς σχεδίου αποπληρωμής του χρέους που προκύπτει από τα ομόλογα NGEU και SURE·

Επιτήρηση μακροοικονομικών ανισορροπιών

49. τονίζει τη σημασία της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ) για τον εντοπισμό, την πρόληψη και την αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών στην ΕΕ· λαμβάνει υπό σημείωση τα πορίσματα του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου ([34]) σύμφωνα με τα οποία, μολονότι ο μηχανισμός εφαρμογής της ΔΜΑ είναι γενικά καλά σχεδιασμένος, το δυναμικό του δεν έχει αξιοποιηθεί πλήρως κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική πρόληψη και διόρθωση των ανισορροπιών· σημειώνει περαιτέρω ότι η ταξινόμηση των κρατών μελών με ανισορροπίες στερείται διαφάνειας, υπάρχει έλλειψη ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τη διαδικασία και τις συνέπειές της, και οι συστάσεις δεν προωθούν επαρκώς δράσεις πολιτικής για την αντιμετώπιση αυτών των ανισορροπιών, ιδίως στη ζώνη του ευρώ·

50. ζητεί αποτελεσματικότερη χρήση της έκθεσης του μηχανισμού επαγρύπνησης (ΕΜΕ), λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την τελευταία τεχνική αναθεώρηση του πίνακα αποτελεσμάτων της ΔΜΑ από την Επιτροπή, και εκφράζει την ικανοποίησή του για τη λεπτομερή και ολοκληρωμένη ανάλυση στην οποία βασίζεται η έκθεση· επιμένει ότι ο πίνακας αποτελεσμάτων της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών πρέπει να εστιαστεί και να εξορθολογιστεί, γύρω από σημαντικούς δείκτες και κατώτατα όρια που καθορίζουν σαφέστερα τις ανισορροπίες στη ζώνη του ευρώ, καθώς και με βάση τα δεδομένα και με διαφάνεια· υπενθυμίζει ότι οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις είναι μελλοντοστραφής καθοδήγηση που απευθύνεται στα κράτη μέλη· θεωρεί ότι πρέπει να επιτευχθεί μεγαλύτερη συμμόρφωση με τις λιγότερο απαιτητικές συστάσεις και οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις που αφορούν τη ΔΜΑ θα πρέπει να επικεντρώνονται σε δράσεις πολιτικής που μπορούν να έχουν άμεσο αντίκτυπο στις ανισορροπίες και να συνάδουν με τις συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ, κατά περίπτωση·

51. θεωρεί ότι η σαφήνεια και η συνέπεια όσον αφορά την αλληλεπίδραση μεταξύ της ΔΜΑ και του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη των στόχων τους·

52. υποστηρίζει, στο πλαίσιο αυτό, τις προτάσεις του ΕΔΣ να ενσωματωθούν οι εκτιμήσεις της ΔΜΑ στον καθορισμό του προαναφερθέντος κανόνα για τις δαπάνες, σύμφωνα με τον οποίο, βάσει αμοιβαίας συμφωνίας, οι χώρες με υψηλά ελλείμματα τρεχουσών συναλλαγών θα έχουν χαμηλότερο ανώτατο όριο για τους στόχους δαπανών τους, ενώ οι χώρες με υπερβολικό εξωτερικό πλεόνασμα θα έχουν υψηλότερο κατώτατο όριο για τον ρυθμό αύξησης των δαπανών·

53. ζητεί μεγαλύτερη συμμετοχή των αρχών μακροπροληπτικής εποπτείας για τον καλύτερο εντοπισμό των μακροοικονομικών ανισορροπιών από μακροπροληπτική άποψη, και των εθνικών συμβουλίων παραγωγικότητας, προκειμένου να αυξηθεί η κοινή κατανόηση των μακροοικονομικών εξελίξεων στη διαδικασία της ΔΜΑ·

Διακυβέρνηση

54. υπογραμμίζει τη σημασία του θεσμικού πλαισίου της ΕΕ και της κοινοτικής μεθόδου για τον καθορισμό και την αποτελεσματική επιβολή των κανόνων και τη διασφάλιση και ενίσχυση της ισχυρής πολιτικής οικειοποίησης και λογοδοσίας και τονίζει ότι η ανεπαρκής πολιτική οικειοποίηση ή λογοδοσία σε εθνικό επίπεδο επιδεινώνει τη μη συμμόρφωση·

55. τονίζει την ανάγκη ενίσχυσης της δημοκρατικής νομιμότητας, της λογοδοσίας και του ελέγχου του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης· φρονεί ότι, για να βελτιωθεί ο ενστερνισμός των υποχρεώσεων, οι ευθύνες πρέπει να αποδίδονται στο επίπεδο στο οποίο λαμβάνονται ή εφαρμόζονται οι αποφάσεις, με την υπαγωγή των εθνικών κυβερνήσεων στον έλεγχο των εθνικών κοινοβουλίων και την υπαγωγή των ευρωπαϊκών εκτελεστικών οργάνων στον έλεγχο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου· τονίζει, ως εκ τούτου, τον ρόλο των θεσμικών οργάνων και υπογραμμίζει τη σημασία της διασφάλισης κατάλληλης ισορροπίας αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων θεσμικών οργάνων κατά την εφαρμογή του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ·

([33]) Ομόλογα NGEU και SURE.
([34]) Ειδική έκθεση αριθ. 03/2018: Έλεγχος της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ), Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Πέμπτη 8 Ιουλίου 2021

56. υπενθυμίζει ότι το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο είναι ένα καθιερωμένο πλαίσιο για τον συντονισμό των δημοσιονομικών, οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών, καθώς και των πολιτικών απασχόλησης σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση· το οποίο στηρίζει τους μακροχρόνιους στόχους της ΕΕ για βιώσιμη ανάπτυξη, βιώσιμα δημόσια οικονομικά και ανοδική σύγκλιση· σημειώνει ότι το Εξάμηνο, από την έναρξή του, έχει επεκταθεί ώστε να συμπεριλάβει, μεταξύ άλλων πτυχών, ζητήματα που σχετίζονται με τον χρηματοπιστωτικό τομέα και τη φορολογία, καθώς και τους ΣΒΑ του ΟΗΕ· σημειώνει ότι, προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα, η ΕΕ πρέπει να υλοποιήσει τις αρχές του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων· υπενθυμίζει ότι η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σημαίνει την προώθηση δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα, την προώθηση κοινωνικά δίκαιων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, την ενίσχυση των επενδύσεων για την τόνωση του αναπτυξιακού δυναμικού και τη στήριξη μιας χωρίς αποκλεισμούς μετάβασης προς μια βιώσιμη και ψηφιακή οικονομία· τονίζει τη σημασία της στενότερης συνεργασίας στον συντονισμό των πολιτικών μεταξύ των υπουργών Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων και των υπουργών Οικονομικών, ιδίως στη ζώνη του ευρώ· σημειώνει ότι η έννοια του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου εισήχθη με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1175/2011, ο οποίος αποτελεί μέρος της επανεξέτασης της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, και ότι οι προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της διαδικασίας του Εξαμήνου είναι ευπρόσδεκτες·

57. επισημαίνει την έλλειψη ανάληψης ευθύνης ως μία από τις κύριες αδυναμίες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου· σημειώνει ότι ο σχεδιασμός του εν λόγω πλαισίου πρέπει να περιλαμβάνει ένα σύνολο μακροπρόθεσμων στόχων και καθοδήγηση σε επίπεδο ΕΕ, που θα συντονίζουν τις επιλογές πολιτικής που αντικατοπτρίζουν δεόντως τις εθνικές ανάγκες και προτεραιότητες, με βάση έναν ανοικτό και χωρίς αποκλεισμούς πολιτικό διάλογο μεταξύ της ΕΕ και των εθνικών θεσμικών οργάνων και των ενδιαφερόμενων μερών· πιστεύει ότι η εμπειρία από τη δομή διακυβέρνησης του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας προσφέρει μια μεγάλη ευκαιρία που πρέπει να αξιοποιηθεί στον τομέα της ανάληψης ευθύνης σε εθνικό επίπεδο, της προώθησης των στρατηγικών στόχων της ΕΕ, της βιώσιμης ανάπτυξης και των ειδικών ανά χώρα συστάσεων·

58. ζητεί την κατάλληλη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου· τονίζει τη σημασία ενός ολοκληρωμένου διαλόγου για τον καθορισμό των πρωταρχικών στόχων και της καθοδήγησης·

59. υπενθυμίζει ότι η συμφωνία για τη βελτίωση της νομοθεσίας επαναλαμβάνει πως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, ως συννομοθέτες, πρέπει να ασκούν τις εξουσίες τους επί ίσοις όροις και ότι, ως εκ τούτου, η Επιτροπή πρέπει να τα αντιμετωπίζει ισότιμα, και τονίζει τον ρόλο και την ευθύνη των εθνικών κοινοβουλίων· υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τα άρθρα 121 και 126 ΣΛΕΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν μπορεί ούτε να ελέγχει ούτε να τροποποιεί τις συστάσεις που εκδίδει το Συμβούλιο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου·

60. ζητεί αυστηρότερο δημοκρατικό έλεγχο σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο, ώστε οι εθνικές κυβερνήσεις να λογοδοτούν· τονίζει ότι η ενίσχυση της εθνικής πολιτικής ευθύνης ή λογοδοσίας οδηγεί σε μεγαλύτερη συμμόρφωση· ζητεί την περαιτέρω ανάπτυξη της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 13 του Δημοσιονομικού Συμφώνου, ώστε να καταστεί δυνατή η διεξαγωγή ουσιαστικού και έγκαιρου διαλόγου όπου χρειάζεται·

61. αναγνωρίζει τη σημασία του μακροοικονομικού διαλόγου της ΕΕ για να ισχυροποιείται η ανάληψη ευθύνης και να βελτιώνεται ο συντονισμός των πολιτικών και, ως εκ τούτου, ζητεί την ενίσχυσή τους μέσω του διαλόγου σε επίπεδο ζώνης του ευρώ, αλλά και σε εθνικό επίπεδο με εκπροσώπους κυβερνήσεων, ομοσπονδιών, εργοδοτών και συνδικαλιστικών οργανώσεων, και να εξεταστεί το ενδεχόμενο ανταλλαγών σε αμφότερα τα επίπεδα με τις κεντρικές τράπεζες·

62. υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με τη νομοθεσία, η αρμόδια επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μπορεί να καλέσει τον Πρόεδρο του Συμβουλίου, τον Πρόεδρο της Επιτροπής και, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ή τον Πρόεδρο της Ευρωομάδας, να προσέλθουν ενώπιον της εν λόγω επιτροπής, καθώς και τα κράτη μέλη που τελούν υπό συγκεκριμένη διαδικασία διακυβέρνησης·

63. τονίζει τη σημασία της εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και των περιβαλλοντικών στόχων σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της ΕΕ για το κλίμα, το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη· καλεί επειγόντως την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να λάβουν υπόψη τις εν λόγω δεσμεύσεις στην οικονομική διακυβέρνηση της Ένωσης· ζητεί να ληφθεί πλήρως υπόψη ο κοινωνικός πίνακας αποτελεσμάτων, του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, για τους σκοπούς της παρακολούθησης των επιδόσεων των κρατών μελών σε σχέση με τις αρχές του πυλώνα· λαμβάνει υπό σημείωση την πρωτοβουλία της Επιτροπής να επιβεβαιώσει ότι ο αναθεωρημένος κοινωνικός πίνακας αποτελεσμάτων θα αποτελέσει μέρος του πλαισίου συντονισμού των πολιτικών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου· σημειώνει ότι οι ηγέτες της ΕΕ χαιρέτισαν την κοινή πρόταση των ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων για ένα εναλλακτικό σύνολο δεικτών για τη μέτρηση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής προόδου, συμπληρώνοντας το ΑΕΠ ως μέτρο ευημερίας για βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη· ζητεί να αντικατοπτρίζονται καλύτερα οι πίνακες αποτελεσμάτων στις συστάσεις πολιτικής·

64. θεωρεί ότι η ευθυγράμμιση των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών με τις δεσμεύσεις της ΕΕ στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα, και ότι η έννοια της ανταγωνιστικής βιωσιμότητας και οι τέσσερις άξονές της, που προσδιορίζονται στην ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη του 2020, θα πρέπει να εξακολουθήσουν να αποτελούν τις πρωταρχικές προτεραιότητες της μακροπρόθεσμης αναπτυξιακής στρατηγικής της ΕΕ σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία· σημειώνει ότι το κλίμα ενέχει πραγματικούς και σοβαρούς κινδύνους για τη βιωσιμότητα των δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών·

65. συμφωνεί με το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ότι οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο χρήζουν καλύτερης σχεδίασης και εφαρμογής ([35])· συνιστά την καλύτερη στόχευση των συστάσεων πολιτικής με βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους πολιτικής ανά χώρα·

66. χαιρετίζει τις σημαντικές βελτιώσεις του ρόλου των ανεξάρτητων δημοσιονομικών οργανισμών στην εθνική διαδικασία του προϋπολογισμού για την ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας της δημοσιονομικής πολιτικής μέσω τόσο παρακολούθησης όσο και ανεξάρτητης ανάλυσης· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι ανεξάρτητοι δημοσιονομικοί θεσμοί πληρούν τις προϋποθέσεις για την εκπλήρωση των εντολών και των καθηκόντων τους, και υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλίζεται η λογοδοσία των θεσμών αυτών έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων, κατά περίπτωση·

67. υπογραμμίζει ότι, για καλύτερη επιβολή, κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να επιδιώκει την ισχυρή ανάληψη ευθύνης όσον αφορά τις συστάσεις οικονομικής πολιτικής και ότι, στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να επιδιωχθεί η σωστή ισορροπία μεταξύ της υποστήριξης από ομοτίμους, της πίεσης από ομοτίμους, των κινήτρων και των αντικινήτρων·

68. εκφράζει την ικανοποίησή του για την επίτευξη διοργανικής συμφωνίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων·

69. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει περαιτέρω τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων μακροοικονομικής προσαρμογής, ιδίως την ανάγκη για περαιτέρω αύξηση της διαφάνειας, της ανάληψης ευθύνης και της δημοκρατικής λογοδοσίας στη διαδικασίας λήψης αποφάσεων, με την κατάλληλη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου· υπενθυμίζει, εν προκειμένω, στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο τη θέση του που εγκρίθηκε σε σύνοδο Ολομέλειας σχετικά με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 472/2013·

70. σημειώνει ότι τα κράτη μέλη που εξέρχονται από πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής υπόκεινται επίσης σε ενισχυμένη εποπτεία στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και μπορεί να διενεργείται, κατά περίπτωση, εμπεριστατωμένη επισκόπηση·

71. σημειώνει ότι η Ευρωομάδα και η σύνοδος κορυφής για το ευρώ αποτελούν άτυπα φόρουμ συζητήσεων στο πλαίσιο του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων (Ecofin)· καλεί τα κράτη μέλη να ενεργήσουν εντός του κοινοτικού πλαισίου, διασφαλίζοντας τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως συννομοθέτη και το δικαίωμά του για δημοκρατική εποπτεία·

72. ζητεί να υπόκειται η Ευρωομάδα σε εσωτερικό κανονισμό για την ενίσχυση της διαφάνειας της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και της λογοδοσίας· ζητεί την επίτευξη αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ της Ευρωομάδας και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να επιτευχθούν καλύτερα οι στόχοι αυτοί· υπογραμμίζει τη σημασία των μηχανισμών που επιτρέπουν στα κράτη μέλη που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ να συμμετέχουν στη συζήτηση, κατά περίπτωση·

73. τονίζει την ανάγκη το πλαίσιο λήψης αποφάσεων για την οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ να διέπεται από την κοινοτική μέθοδο·

74. τονίζει τη σημασία μιας συζήτησης για την οικονομική διακυβέρνηση με τους πολίτες, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους κοινωνικούς εταίρους, καθώς και με διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στο πλαίσιο της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης· αναγνωρίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης ως πιθανό φόρουμ για την εξέταση της αυξημένης δημοκρατικής νομιμότητας μέσω της μεγαλύτερης συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην παροχή ενός δημόσιου και δημοκρατικού φόρουμ για τον καθορισμό και την επιβολή κοινών κανόνων της ΕΕ σχετικά με τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής·

o

o o

75. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στην Ευρωομάδα, στην Επιτροπή των Περιφερειών, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.

([35]) Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.